

**Jongerensamenvatting
Regionale Kenniswerkplaats
Jeugd en Gezin Centraal**

Samenvatting

In de vier Utrechtse regio's Eemland, Lekstroom, Utrecht-West en Zuidoost Utrecht wonen ongeveer 200.000 kinderen en jongeren (hierna jongeren genoemd). Veel van hen voelen zich goed. Eén op de vijf jongeren tussen de 13 en 17 jaar zit niet lekker in zijn vel. De laatste jaren melden er zich vaker jongeren ziek op school. Ook voelen steeds meer jongeren zich gestrest.

Jongeren en hun ouders krijgen soms hulp om hun problemen op te lossen. Dit kan lichte hulp zijn, bijvoorbeeld als ouders vragen hebben over de opvoeding. Maar het kan ook zwaardere hulp zijn waarbij een gezin veel begeleiding krijgt. Soms kunnen jongeren niet meer thuis wonen. Al die soorten hulp samen noemen we jeugdzorg. In het eerste half jaar van 2019 is in onze regio's ruim 17.500 keer jeugdzorg gegeven.

We willen dat zoveel mogelijk jongeren zich goed voelen en meedoen. Soms lukt dat niet. Hoe zouden we hen en hun ouders kunnen helpen? Wat helpt dan het beste? Wat kunnen ouders bijvoorbeeld doen om stress bij hun kind te voorkomen? En wat kunnen de kinderen zelf doen?

Om deze vragen te beantwoorden, richten we in de vier Utrechtse regio's samen de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal op. De deelnemers van deze kenniswerkplaats zijn: jeugdigen, ouders, onderwijzers, docenten, jeugdartsen, pedagogen, onderzoekers en mensen die plannen maken voor jeugd bij gemeenten. In deze kenniswerkplaats verzamelen we bestaande kennis en doen we onderzoek.

We zorgen dat de resultaten van het onderzoek makkelijk te gebruiken zijn voor de mensen die ermee gaan werken, bijvoorbeeld pedagogen en docenten.

We hebben aan de deelnemers van de kenniswerkplaats en hun collega's gevraagd wat zij willen verbeteren voor de jeugd in de vier Utrechtse regio's. Beter luisteren naar jongeren en het serieus nemen van jongeren werd vaak genoemd. Ook 'stress' en '(prestatie)druk' zijn vaak genoemd. Stress en (prestatie)druk zijn ook door jongeren zelf het meest genoemd. Met de deelnemers van de kenniswerkplaats willen we de komende periode aan deze twee onderwerpen gaan werken.

Hoe is de kenniswerkplaats georganiseerd?

De kenniswerkplaats bestaat uit verschillende teams. Er is een vast kernteam dat beslist welke (onderzoeks)projecten we gaan doen en wie dat doet. Het kernteam houdt ook de planning in de gaten. De stuurgroep controleert en adviseert het kernteam. In werkgroepen werken kleine groepjes aan een onderzoek. In het werkplaatsplatform zitten alle deelnemers van de kenniswerkplaats. Hier wisselen we kennis uit, bijvoorbeeld door:

- 1) te verzamelen wat we al weten over een onderwerp, bijvoorbeeld over ziekteverzuim op scholen;
- 2) onderzoeksresultaten te presenteren;
- 3) nieuwe onderzoeksvragen te verzamelen.

Hoe werken we samen?

De kenniswerkplaats moedigt deelnemers aan om van elkaar leren. Dit doen we door samen vanuit verschillende kanten te kijken naar een vraag, bijvoorbeeld: hoe kunnen we zorgen dat jongeren minder stress hebben? Hierdoor hopen we sneller te begrijpen wat er speelt en wat we eraan kunnen doen.

Wat zijn de doelen van de kenniswerkplaats en de onderzoeksprojecten?

We willen dat alle jongeren zo gezond, gelukkig en veilig mogelijk opgroeien. Daarom willen we:

1. De pedagogische basis verbeteren. Dit betekent dat jongeren nog beter advies en begeleiding krijgen bij het opgroeien. Het advies en de begeleiding kan komen van ouders, maar ook van scholen, verenigingen, enzovoort. Als het nodig is, krijgen jeugdigen en ouders op tijd hulp.
2. De samenwerking tussen organisaties die met jongeren en hun ouders werken verbeteren. Zodat de juiste hulp op het goede moment bij het gezin is dat de hulp nodig heeft. We willen dat zoveel mogelijk problemen worden voorkomen. Gezinnen moeten wel zwaardere hulp kunnen krijgen als dat nodig is.

De eerste onderzoeksprojecten die we gaan uitvoeren gaan over:

1. Het verminderen van ongezonde stress en prestatie(druk) bij jongeren.
2. Hoe jongeren zich goed kunnen blijven ontwikkelen en schooluitval wordt voorkomen. Hiervoor is het belangrijk dat de samenwerking verbetert tussen jongeren, ouders, onderwijs en organisaties die met jongeren en ouders werken.

Voor wie is de kenniswerkplaats?

De kenniswerkplaats is er voor alle jongeren en ouders in de vier Utrechtse regio's. Met veel van hen gaat het goed. Onderzoek laat zien dat sommige groepen jongeren het moeilijker hebben. Bijvoorbeeld jongeren die opgroeien in een arm gezin, jongeren die een vorm van autisme hebben of jongeren die hoogbegaafd zijn. In deze kenniswerkplaats hebben we speciale aandacht voor deze groepen.

Wat hebben jongeren en ouders aan de kenniswerkplaats?

De kenniswerkplaats wil problemen voorkomen en zorgen dat jongeren en ouders de hulp krijgen die ze nodig hebben. Jongeren en ouders werken zelf mee in de kenniswerkplaats. Hierdoor sluit wat we doen goed aan op wat zij belangrijk vinden.

Hoe letten we in onze plannen op de verschillende groepen jongeren en ouders?

Mensen zijn verschillend. Hun vragen zijn niet altijd hetzelfde. De aanpak die het beste past, verschilt. Daarom doen verschillende jongeren en ouders mee aan de kenniswerkplaats. Denk aan mensen:

- die verschillende ervaring hebben met advies, begeleiding en hulp. Het ene gezin ontvangt meer hulp dan de andere en ook de zwaarte van de hulp kan verschillen;
- met verschillende vragen. Jongeren die geen grote problemen of zorgen hebben, hebben andere vragen dan jongeren met bijvoorbeeld een langdurende ziekte of jongeren met autisme;
- die verschillen in: leeftijd, geslacht, opleiding en landen van afkomst.

We zoeken jongeren en ouders die goed over hun eigen ervaringen kunnen vertellen. Ook vinden wij het belangrijk dat zij zich goed kunnen inleven in de situatie van anderen. We hebben de afgelopen maanden gesproken met verschillende organisaties en leerlingenraden van scholen.

De volgende willen ons helpen bij het vinden van jongeren en ouders voor de kenniswerkplaats en de projecten.

Organisaties van ouders en jongeren:

- 1) Nationale Jeugdraad (NJR);
- 2) Ouders & Onderwijs;
- 3) Uw Ouderplatform;
- 4) Belangenvereniging intensieve kindzorg.

Leerlingenraden van:

- 1) Het Baarnsch Lyceum (havo, vwo);
- 2) 't Hooghe Landt in Amersfoort (mavo, havo, vwo);
- 3) Van Lodestein in Amersfoort (vmbo, havo, vwo);
- 4) Het Perron (praktijkschool/vmbo).

Jongeren en ouders met veel problemen vragen we persoonlijk om mee te doen aan de kenniswerkplaats. Dit doen we via de contacten van:

- 1) jeugdartsen/jeugdverpleegkundigen;
- 2) de regio-ambassadeur cliëntperspectief;
- 3) andere deelnemers aan de kenniswerkplaats.

Begin volgend jaar gaan we verder met het zoeken naar jongeren en ouders. Onder andere via een advertentie in de plaatselijke kranten en via het inwonerspanel van de GGD. We zoeken expres op verschillende manieren contact met jongeren en ouders. Zo krijgen we een groep die een zo goed mogelijk beeld geeft van de hele groep jongeren en ouders in de vier Utrechtse regio's.

Hoe sluiten onze plannen aan op de wensen van jongeren en ouders?

De jongeren en ouders hebben meebepaald welke onderwerpen belangrijk zijn om te onderzoeken. Hierdoor sluit het onderzoek van de kenniswerkplaats aan op wat zij belangrijk vinden. Daarnaast hebben we met verschillende groepen jongeren en ouders besproken hoe zij willen samenwerken in de kenniswerkplaats. Jongeren en ouders geven aan dat ze willen afspreken in een bekende omgeving en dichtbij huis.

Ook vinden ze het belangrijk dat de bijeenkomst een duidelijk doel heeft en niet te lang duurt. Jongeren spreken liever overdag af, bij ouders is dit verschillend. De activiteiten waaraan de jongeren en ouders willen meewerken verschillen. Sommigen willen graag meedenken, terwijl de anderen willen meedoen en meebeslissen. We hebben al deze wensen meegenomen bij onze beslissing hoe jongeren en ouders gaan meewerken in de kenniswerkplaats.

De vergoeding is ook besproken. Jongeren tot 18 jaar vinden een vergoeding met een waarde van € 10,- voor een bijeenkomst van maximaal 2 uur fijn. Voor jongeren van 18 tot en met 25 jaar en ouders komen we uit op een vergoeding van € 30,- voor een bijeenkomst. Dit is zonder een vergoeding van de kosten van hun reis. In totaal hebben we € 10.000,- gereserveerd voor de (reiskosten) vergoeding, cursussen en het organiseren van de bijeenkomsten.

Hoe zorgen we ervoor dat iedere mening telt?

We proberen op verschillende manieren te zorgen dat iedere mening telt:

- 1) Aan de werkplaats doen veel verschillende groepen mee: jongeren, ouders, onderzoek, opleiding, onderwijs, gemeenten, zorg. In alle onderdelen van de kenniswerkplaats zit minimaal 1 persoon vanuit elke groep. In het organisatieschema is dat goed te zien (www.ggdru.nl/organisatieschema);
- 2) In de kenniswerkplaats combineren we alle verschillende soorten kennis. Het gaat hier om:
 - de ervaring en kennis van jongeren en ouders;
 - de kennis vanuit de wetenschap;
 - de kennis van de mensen die met jongeren en ouders werken.

De verschillende soorten kennis tellen net zo zwaar mee.

- 3) We onderzoeken regelmatig of de mening van iedereen telt. Waar nodig passen we onze aanpak aan.

Wat doen jongeren en ouders in de kenniswerkplaats?

De jongeren en ouders zitten in alle onderdelen van de kenniswerkplaats. Ze zitten in de stuurgroep, het kernteam, het werkplaatsplatform en de werkgroepen. Daarnaast komt er een aparte ouder- en jeugdbrigade. Dit is een vast team met jongeren en ouders die ongeveer 4 keer per jaar samenkomt. Ze adviseren de kenniswerkplaats over onderwerpen die de (onderzoeks)projecten overstijgen. Ook geven zij advies over wie er mee kan doen aan de projecten.

Hoe jongeren en ouders meedoen, hangt af van wat zij willen en kunnen. Sommigen zullen voor een langere tijd meewerken. Als zij willen kunnen zij een cursus volgen die hen helpt bij het vertellen over hun ervaringen. De NJR kan deze cursus geven. Jongeren en ouders kunnen ook af en toe meedoen, bijvoorbeeld als het onderzoek over een bepaald onderwerp gaat. Naar jongeren onder de 15 jaar gaan we zelf toe om over hun ervaringen en kennis te horen. Ook kunnen jongeren en ouders hun ervaringen 1-op-1 delen als zij dat willen. Onze ervaring is dat mensen met veel problemen dit prettig vinden.

Jongeren en ouders kunnen:

- meebepalen welke onderwerpen we gaan onderzoeken (kennisagenda);
- meebeslissen hoe ouders en jongeren aan de verschillende onderzoeken meedoen;
- meedoen aan het onderzoek, bijvoorbeeld door mensen te interviewen;
- meewerken aan het presenteren van de resultaten.

Voor de subsidieaanvraag hebben jongeren en ouders meegedacht over de doelen, de kennisagenda en de inhoud van het project. Ze hebben meebepaald hoe jongeren en ouders meewerken in de kenniswerkplaats. Ze hebben deze samenvatting gelezen en tips gegeven over de inhoud en leesbaarheid.

Ervaring

Verschillende deelnemers van de kenniswerkplaats hebben ervaring met het samenwerken met jongeren en ouders in onderzoek. Het gaat om:

- **Franke Roor**, adjunct directeur Nationale Jeugdraad (NJR). De NJR is expert in jongerenparticipatie.
- **Iris de Putter**, GGDrU. Project: de evaluatie van het programma 'De Class' samen met jongeren.
- **Liesbeth Meuwissen**, jeugdarts Maatschappij en Gezondheid, GGDrU. Recent project: het tienercontactmoment 'Gezond Leven Check het Even' is samen met jongeren gemaakt.
- **Marloes Kleinjan**, Hoogleraar Youth Mental Promotion, Trimbos. Recent project: 'Geluk onder druk' met een advies- en stuurgroep van jongeren.
- **Nely Sieffers**, zelf een ervaringsdeskundige ouder, oprichter en voorzitter van uwouderplatform.nl en regio-ambassadeur cliëntperspectief van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.
- **Saskia Wijsbroek**, Lector jeugd, Hogeschool Utrecht. Recent project: 'Sportvrienden': jongeren met jeugdhulp die sporten met studenten. Achteraf praten zij met onderzoekers over hoe dat is.

Haalbaarheid

We hebben de afgelopen maanden gesproken met organisaties en leerlingenraden.

Veel van hen zijn enthousiast over de kenniswerkplaats. Zij willen graag helpen bij het zoeken naar jongeren en ouders die willen meedoen. De organisaties richten zich op verschillende groepen en ook de leerlingenraden komen van verschillende typen onderwijs. Hierdoor hebben wij er alle vertrouwen in dat voldoende verschillende jongeren en ouders willen meedoen met de kenniswerkplaats.

Meer informatie?

Wil je nog meer informatie over de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal? Bel of mail dan Carolien Plevier, cplevier@ggdru.nl, 06 - 285 275 88.

Uitgave van Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal
Februari 2020

Betrokken gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Soest, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein, Zeist